

Toneelmarathon op draaischijf

Een jaar is er gerepeteerd voor *Kruistochten*, een toneelmarathon van vijf uur. WIG houdt wel van een uitdaging.

ASING WALTHAUS

‘**W**at gaan we doen?’, vraagt Colin Vosveld. „De bitchfight?”

„De bitchfight”, beaamt regisseur Hans van Buuren. Even later staat Colin, in zijn rol als de versierderige Norman, een beetje terzijde op het podium, waar actrices Kimberley Piek en Roos de Vries elkaar scheldend achterlopen: „Slet!” „Als je mij nog één keer zo noemt!” „Slet! Slet! Slet!”

Dit is een repetitie voor *Kruistochten*, het ambitieuze project van WIG-producties (WIG staat voor *Wanorde Is Gewoon*) dat vrijdag in première gaat, in het voormalige postsorteercentrum aan de Snekertrekweg in Leeuwarden.

Het is een marathonvoorstelling: vijf uur blijspel met zes acteurs en veel relatieleed/humor. Aanvankelijk was er ook een diner bij gepland voor de bezoekers in de twee pauzes, maar dat is versimpeld tot broodjes en soep.

„Bij de generale kwamen we erachter dat de bezoekers het plezierig vinden om tussendoor even de benen te strekken, en niet om weer te moeten zitten”, legt Van Buuren uit. Bovendien kon zonder dat diner de prijs voor een toegangskaartje omhoog van 50 euro naar 32,50 euro.

Eigenlijk zijn het drie losse stukken, maar blijspelschrijver Alan Ayckbourn schreef ze in 1973 als een soort eenheid, met dezelfde personages tijdens hetzelfde weekeinde achtereenvolgens in de eetkamer, de woonkamer en de tuin van een groot landhuis. Annet, die daar haar moeder verzorgt, wil eens een week-

Regisseur Hans van Buuren op het draaiende podium van *Kruistochten*. „Een poppenkast waar je naar binnen gluurt.”

FOTO HOGENDOORDEN/JACOB VAN ESSEN

einde weg. Dus doet ze een beroep op haar zus en broer. Wat ze er niet bij vertelt, is dat ze een avontuurtje heeft gepland met haar zwager Norman. Alles loopt anders, en de zes hoofdpersonen zijn een weekeind met elkaar opgescheept. „Het wordt steeds een beetje absurder”, omschrijft Van Buuren. „In het laatste stuk gaan echt alle remmen los.”

Norman's conquest noemde Ayckbourn het, de veroveringen van Norman dus, en tegelijk een toespel op de Normandische verovering (*Norman conquest*) van Engeland. Vertaalster Janine Brogt maakte er *Kruistochten* van. Aan die vertaling – in 2004 als marathon gespeeld door Toneelgroep Amsterdam – houden ze zich bij WIG.

Van Buuren regisseert al een dikke veertig jaar. Eind jaren tachtig kwam hij naar Friesland, waar hij onder meer bij het Leeuwarder Stadstheater zat, zes jaar het iepenloftspul

van Burgum regisseerde en vorig jaar de *Under de Toer*-voorstelling *Yn it skaad fan de toer*, in zijn woonplaats Ryptsjerk. De naam WIG bedacht hij als jonge theatermaker al, maar de laatste zes jaar is het echt een actieve organisatie. „We doen stukken die we zelf leuk vinden, die ons uitdagen.” Zoals vijf jaar geleden *Wie is er bang voor Virginia Woolf* in de Kanselarij en *Blankenberge* in 2015 in Ryptsjerk.

„En nu dit dus. Dit is wel een uitdaging”, zegt hij. Dik een jaar geleden begonnen ze met repeteren, elke week een dag in het dorps huis van Ryptsjerk. De zes acteurs komen uit de wijde omtrek; Leeuwarden, Blessum, Groningen. „Die energie erin houden lukt ons wel”, weet Van Buuren sinds de generale. „Die vijf uur viel hartstikke mee.”

Lang is er gezocht naar een speelplek die het landhuis van moeder kon zijn. „We hebben mooie panden

‘Je moet haar wurgen tot Ruth het stopt’

gezien, maar die waren of te sjiek, of het waren bijna musea.” Daarom staan ze nu in het lege, voormalige postsorteercentrum. In de ruimte, die tijdens de verbouwing van het provinciehuis dienst deed als stenzaal, zijn theaterlampen opgehangen en er is een groot rond podium neergezet dat kan draaien.

Zo komen de eetkamer, woonkamer en tuin voorbij en heeft het publiek tegelijk doorkijkjes naar de andere plekken. „We wilden een soort poppenhuis maken waar je naar binnen gluurt”, zegt Van Buuren. „Steeds als de tijd verstrijkt, gaat het

draaien. Dat maakt wel wat lawaai, maar dat overstemmen we met muziek.” Het draaien gaat gestaag, maar hij kan heel snel, verklapt hij. „Dan vliegen de borden uit de kast.”

Ze doen nog een keer de bitchfight. Beide actrices krijgen de slappe lach als ze elkaar klapjes geven. „Speel het nou eens een keer helemaal serieus?”, vraagt de regisseur. Als de een de ander tegen de grond heeft gewerkt, roept hij: „Ga op haar zitten! Ga op haar zitten alsof je haar wilt wurgen.” Dat gebeurt en het ziet er meteen een stuk gemener uit dan daarvoor. „Mooi”, zegt Van Buuren. „Je moet haar wurgen tot Ruth (Catrien van der Molen) het stopt.” Actrice Kimberley Piek knikt. „Maar nu eerst een sigaretje”, grinnikt ze.

***Kruistochten* is te zien op 10, 12, 19, 24, 26, 31 mei en 7 en 9 juni. Snekertrekweg 1, Leeuwarden. vanplan.nl**